

AUDITERING AV YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

Författare **Håkan Wiklund, Kristina Edström, Annika Eskman, Stefan Mutanen & Mirella Nordblad, Novias självvärdering red. Mats Lindholm och Örjan Andersson**

Publikationsår **2019**, NCU:s publikation **2:2019**

Språk **Svenska**

ISBN **978-952-206-521-6**

5 Benchlearning

- Högskolans självvärdering

Högskoleverksamhetens genomslagskraft och utveckling regionalt, case klustret inom sjöfart och marin teknik i Åboregionen

Det valda temat för benchlearning anknyter både till utvärderingsområdet *I En kompetensskapande högskola* och utvärderingsområdet *II En nyskapande högskola med genomslagskraft*, men i större utsträckning till den senare av dessa två områden.

Motiveringar till val av tema

Våren 2017 övervägde Novia inledningsvis först både alternativet att välja benchlearning med något större företag som Novia samarbetar med, eller en annan högskola. I juni 2017 kom ledningsgruppen överens om att prioritera högskolor framom företag som främsta alternativ som part. Detta utgående från att benchlearningen helst, så väl som möjligt, ska stöda implementeringen av utvecklingslinjer och/eller något av fokusområdena i Novias övergripande strategi Novia 2020+.

Ett av de övergripande syftena vara att få erfarenheter av benchlearning som utvecklingsprocess. Ett annat syfte var att hitta modeller för att genom samarbete stärka högskolans regionala genomslagskraft. Utgående från dessa mål valdes som modell klustret för marin teknologi och sjöfart i Åboregionen. Valet påverkades också av den pågående mycket dynamiska utvecklingen inom klustret, vilken utmanar högskolorna till att stärka sin genomslagskraft och bidra till utvecklingen. Med tanke på samarbetsperspektivet, föll det sig naturligt att vända sig till Turun ammattikorkeakoulu.

Mål för benchlearningen

- Att benchlearningen ska stöda implementeringen av högskolans övergripande strategi Novia 2020+ och stärka högskolans genomslagskraft
- Att få erfarenhet av benchlearning som en del av kvalitetsarbete
- Att bättre lära känna varandras verksamhet, utbildning och FoU samt sätt att via arbetslivssamarbete bidra till utvecklingen inom berörda kluster
- Att lära av den andra parten och få impulser till utveckling av den egna verksamheten
- Att stärka samarbetet mellan högskolorna.

Tema och samarbetsorganisationen

Valet av benchlearningtema och -part utgick från analys och diskussioner i högskolans ledningsgrupp om ändamålsenliga teman utgående från Novias övergripande strategi i kombination med potentiellt intressanta samarbetsparter. Utgående från Novias interna diskussioner och den övergripande strategin, vände man sig till Turun ammattikorkeakoulu som part. I det slutliga avtalet om benchlearning med dem, specificerades temat:

"Högskoleverksamhetens genomslagskraft och utveckling regionalt, case klustret inom sjöfart och marin teknik i Åboregionen".

Turun ammattikorkeakoulu med ca 9 000 studerande och ca 650 medarbetare, är en av de största yrkeshögskolorna i Finland och den enda yrkeshögskolan med skeppsbyggnadsutbildning både på kandidat- och magisternivå. Turun ammattikorkeakoulus kompetens och verksamhet och arbetslivssamarbete inom teknik och skeppsbyggnad samt Novias motsvarande inom Sjöfartssektorn, kompletterar varandra och stöder berörda kluster.

Klustret kring marin teknologi och sjöfart är i Finland starkt och växande just i Åboregionen. Där har nyligen gjorts investeringar av mångmiljonbelopp av utländska företag i både varvsindustri (bl.a. Meyer) och forskning- och utvecklingsverksamhet (bl.a. Rolls Royce). Novia ser potential till tillväxt beträffande speciellt forskning och utveckling samt arbetslivssamarbete i ett regionalt samarbete inom klustret.

Detta kluster kring marin teknologi och sjöfart involverar många högskolor i regionen, speciellt både Turun ammattikorkeakoulus kompetens inom teknik och skeppsbyggnad och Novias kompetens och betydande utbildningsexport inom Sjöfartssektorn. Det syns även i att sju universitet i Finland i augusti 2017 grundade ett gemensamt nätverksuniversitet FiTech-Turku i Åbo. Detta för att möta Sydvästra Finlands tillväxtutmaningar, där klustret kring marin teknologi och sjöfart i Åboregionen är den drivande tillväxtkraften. Yrkeshögskolan Novia och Turun ammattikorkeakoulu bedriver båda forskning och utveckling i samverkan med klustrets näringsliv, samt utbildar arbetskraft i Åbo, för klustret. Klustret är relevant för båda högskolorna i implementeringen av respektive högskolas övergripande strategi samt genomslag i regionen.

Benchlearningprocessen

Hösten 2017 inleddes diskussioner på rektorsnivå med Turun ammattikorkeakoulu om eventuell benchlearning kring klustret av marin teknologi och sjöfart i Åboregionen. I början av oktober

2017 nådde rektorerna principiell överenskommelse om att högskolorna tillsammans genomför benchlearningen. Därefter vidtog arbete att uppgöra benchlearningavtal för genomförandet samt övrigt förberedande arbete för benchlearningen.

Inom båda högskolorna utsågs kontaktperson och deltagare i benchlearningen. Detta så att både personal och studerande var representerade, samt att nyckelpersoner från så väl utbildning och fortbildning som forskning och utveckling, ingick i benchlearninggruppen.

Planen för hur benchlearningen genomfördes var:

- Kvalitetsansvariga inleder med planering och preliminär kartläggning
- Egentlig benchlearning i form av ett hel dags möte för hela gruppen på vardera högskolan.
- Rapportering och uppföljning samt nytt samarbete som spinn-off av benchlearningen.

Som metod användes ömsesidiga presentationer och gruppdiskussioner utgående från teman i NCUs auditeringsmanual. Benchlearningbesöken på högskolorna gjordes i form av kontaktmöten för hela gruppen på respektive högskola; 2.2.2018 på Turun ammattikorkeakoulu och 5.2.2018 på Novia. I dessa kontaktmöten gick igenom respektive högskolas verksamhet och arbetslivssamarbeten inom berörda kluster. Detta utgående från information på respektive högskolas intranät och tillämpliga databaser, samt delvis konfidentiell information, vars hemlighållande båda parter förbundit sig till via avtalet för benchlearningen.

Benchlearningförberedelserna och -besöken rapporteras i form av denna föreliggande rapport.

Uppföljning och utarbetande av plan för identifierat nytt samarbete som spinn-off av benchlearningen fortsätter hösten 2018.

Självvärdering av processen

Benchlearning d.v.s. ömsesidigt lärande ska inte förväxlas med benchmarking, vilket många uppfattat det som, då högskolan nämnt detta moment av auditeringen.

- Målet att benchlearningen ska stöda implementeringen av högskolans övergripande strategi Novia 2020+ uppnåddes. Benchlearningen bidrar till Novias kompetens och samarbetsnätverk inom sitt fokusområde Fartygssimulation, vilket på sikt främjar högskolans genomslagskraft.
- Målet att som pilothögskola få erfarenhet av benchlearning som en del av kvalitetsarbetet/ auditeringsprocess, uppnåddes. Detta även i form av att man som pilot delvis hade i uppgift att tillsammans utforma praxis för benchlearning i kvalitetsauditering.
- Målet att bättre lära känna varandras verksamhet, utbildning och FoU, kompetens och sätt att via arbetslivssamarbete bidra till utvecklingen inom berört kluster, uppfylldes också bra inom gruppen.
- Målet att lära av den andra parten och få impulser till utveckling av den egna verksamheten uppnåddes, även om de omedelbara exemplen av detta tills vidare är få. Detta kan bero på att högskolorna långt har samma arbetssätt och samma nätverk.
- Av våra erfarenheter av hur väl denna benchlearning i kvalitetsauditering kan utnyttjas för

utvecklande av nytt samarbete mellan högskolorna, är det ännu för tidigt att dra definitiva slutsatser. Erfarenheten är att benchlearningen inom ramen för auditeringen framförallt skapar ett forum för mycket lärrik och konstruktiv kommunikation för centrala personer inom valt område. Det skapar, utöver input för intern utveckling av egen verksamhet, fördjupad tillit för i framtiden potentiellt utvidgat samarbete. Målet att stärka samarbetet mellan högskolorna kan alltså konstateras ha uppfyllts i viss mån, men i vilken omfattning det sedan resulterar i konkreta åtgärder och nytt samarbete återstår att se i uppföljningen av processen som inletts av denna benchlearning.

Auditeringshandbokens anvisningar för benchlearning kunde gärna ha varit mer detaljerade för att underlätta planerandet, ställandet av så relevanta mål som möjligt, förberedelser och dokumentation av benchlearningen.

Överlag gav denna benchlearning högskolornas nyckelpersoner inom området en bättre insikt i, samt kontakter till varandras verksamhet och sätt att via arbetslivssamarbete bidra till utvecklingen inom och högskolans genomslagskraft i klustret. Benchlearningen har sålunda stärkt förutsättningar för kommande samarbete inom området högskolorna emellan.

lakttagelser som gjordes under processen

Båda högskolorna har länge bedrivit utbildning i Åbo inom detta kluster i sjöfart och marin teknik. Båda högskolorna är nationellt betydande inom området och väl insatta i internationell praxis för sitt område d.v.s. sjöfarts- respektive skeppsbyggnadsyrkena.

Planering av utbildningarna sker generellt långt enligt samma principer i båda högskolorna. Båda har utbildningarnas internationella och nationella högskolekriterier som grund och hör och engagerar aktivt arbetslivet i utvecklandet av berörda utbildningars läroplaner. Man är också lyhörda för nya trender inom klustret, både i utbildning, fortbildning och FoU-verksamhet. Detta kunde bekräftas bl.a. i diskussioner kring hur automation inom sjöfart beaktats i verksamheten.

I Novia styrs arbetslivets samverkan i läroplansarbetet för Sjöfartens del speciellt av den internationella STCW (Standards of Training, Certification and Watchkeeping IMO)-standarden, Trafiksäkerhetsverket och Sjöfartens arbetslivsdelegation som sammanträder fyra gånger per år. Novia har också en mycket aktiv alumnverksamhet inom sjöfart, vilket ger viktig input till speciellt utbildningarna och interaktivt genomslagskraft i klustret och samhället.

Turun ammattikorkeakoulu får mera yrkesspecifik input till läroplanen i sin berörda utbildning via modulfaddrar och bl.a. föreningen Laivakoneistoklubi, än via de regionala allmänna arbetslivsdelegationerna. Läroplanerna i berörda utbildning har ett system med moduler på 15 sp med en modulfadder från näringslivet per modul. Modulfaddern ger input i kursgenomföranden på basen av sin arbetserfarenhet och simultana arbetsuppgifter i näringslivet. Ytterligare har Turun ammattikorkeakoulu Fellow-system. Inom skeppsbyggnadsutbildningen upplevs framförallt modellen med modulfaddrar som starkt mervärdesskapande både för läroplansarbete och för undervisning samt studerandes studiemotivation. Det är ett bra sätt att få företagens input gällande behov samtidigt som deras kompetens kan nyttjas. Det är också en form av arbetslivssamarbete, samhälleligt genomslag.

På Turun ammattikorkeakoulu väljer studerande profileringen skeppsbyggnad först efter det första studieåret. Detta upplevs som en styrka, speciellt för studerande som eventuellt är osäkra på sitt studieval. Inom Novias sjöfartsutbildningar görs valet redan före studierna inletts, i samband med ansökan till utbildning.

Novias läroplaner i sjöfartsutbildningar kännetecknas av korta kurser med anledning av praktikperioder på fartyg, arbetslivet fortbildningsbehov och STCW-standardens specifika innehållskrav.

Skillnader i läroplansprocessen framkom även i att Turun ammattikorkeakoulu fastställer sina läroplaner i ett tidigare skede (i januari inför studiestart i augusti) och dessutom rutinmässigt årligen reviderar och fastställer befintliga läroplaner. Detta till skillnad från Novia, där läroplaner fastställs i maj och revideringar i befintliga läroplaner där studerande redan inlett sina studier, görs endast vid behov. Båda systemen har sina fördelar.

Pedagogiskt skiljer sig Turun ammattikorkeakoulus skeppsbyggnad i och med en mer projektfierad undervisning med bl.a. tillämpning av innovationspedagogik och ett avslutande capstone projekt. Betydelsen av tvärfackligt kunnande lyfts även fram i läroplan med 30 sp valbara studier som ger ytterligare möjlighet till profilering.

En för bägge högskolorna intressant utvecklingstrend, är automatiseringen av fartyg och sålunda sjöfarten. Denna trend konkretiseras i bl.a. Novias och Åbo Akademis gemensamma MAST-institut The Institute for Maritime Software Technology.

Inom Novia sköts sjöfartsutbildningen i nära samarbete med Aboa Mare Ab, som säljer fortbildning inom området. Aboa Mare Ab:s omsättning uppgick 2017 till drygt 1,3 miljoner euro, varav omkring en fjärdedel är export. Fortbildningsverksamheten ger ett omedelbart genomslag i samhället.

Beträffande samhälleligt genomslag konstaterades studerandes examensarbeten, samt att det utexamineras experter för klustret, vara av central betydelse.

Turun ammattikorkeakoulu är både beträffande utbildningar och speciellt FoU-verksamhet, mycket proaktivt engagerade i arbetslivssamarbete i riktning mot landskapsförbundet Egentliga Finlands förbund. Detta stöder konkret genomslagskraft via FoU-verksamhet.

Klustret kring marin teknologi och sjöfart finns i respektive högskolas övergripande strategi. Detta konstaterades stöda högskolornas förutsättning för samhälleligt genomslag inom området. Båda högskolorna har betydande forsknings- och utvecklingsverksamhet med god ekonomisk uppföljning av projektverksamheten. I vilken mån högskolornas forskning och utveckling direkt påverkar kvalitetsnivå på examensarbeten i högskolorna och dess exakta samhälleliga genomslag upplevdes svårt att kvantifiera.

I april 2018 tecknades ett samarbetsavtal mellan Åbo stad, Åbo universitet, Åbo Akademi, Turun ammattikorkeakoulu, Novia och Turku Science Park Oy för att förena resurser för att skapa ett kunskapskluster för teknik och ett ökat utbud av utbildning inom det tekniska området och forskningen. Detta Teknologicampus Åbo förverkligar bl.a. utveckling av nya verksamhetsformer

mellan högskolorna, företagen och offentliga aktörer i syfte att stärka den tekniska utbildningens dragningskraft, forskningens nivå och den regionala utvecklingen.

Benchlearningen mellan Novia och Turun ammattikorkeakoulu bekräftade klart mera likheter i verksamhet, planering och genomförande högskolorna emellan, än vad den blottade större olikheter att lära sig totalt nya saker av. Det är möjligt att benchlearning med en mera annorlunda organisation, t.ex. något större företag så som Novia initialt övervägde, hade gett mera konkreta olikheter att omedelbart lära sig av. Å andra sidan är benchlearning en långsiktig process, vilket igen talar för samarbete med en part som har likartade intressen.

God praxis vid Novia

- Aboa Mare Ab:s försäljning av fortbildning och korta kurser samt utbildningsexportger direkt kontakt med arbetslivspraxis samt resurser till investeringar i utrustning.
- Engagerande av arbetslivet i utveckling av utbildningen via delegationen samt STCW som skapar bra grund för internationellt samarbete.
- Aktiv alumnverksamhet
- Kvalitetsarbetet enligt ISO-9001.

God praxis vid Turun ammattikorkeakoulu

- Läroplansprocessen inom Turun ammattikorkeakoulu med ett tidigare fastställande av läroplaner samt årlig rutin för revidering av även befintliga läroplaner, vilket underlättar kurssamarbete med andra högskolor och internationellt studerandeutbyte.
- Modulfaddersystemet som ett sätt att engagera näringslivet i både undervisning och läroplansutveckling.
- Projektadministrationen inom FoU.
- Systematiken i att integrera FoU i undervisning.
- Kvalitetsarbetet enligt EFQM

Konkreta åtgärdsplaner vid Novia

- Yrkeshögskolan Novia ska ta modell av delar av Turun ammattikorkeakoulus läroplansprocess för att åstadkomma större smidighet i kurssamarbete med andra högskolor och internationellt studerandeutbyte.
- Yrkeshögskolan Novia utvärderar om/hur modulfaddermodellen kan utnyttjas i utbildningar även inom Novia.
- Möjligheter till ytterligare samarbete med Turun ammattikorkeakoulu inom forsknings- och utvecklingsverksamhet (utöver exemplen som ÄLYvesi, IRM-Tool, Allied ICT-Finland och specialiseringsutbildningen Meri-Erkko) utreds vidare. Som exempel kan nämnas samarbete kring Turun ammattikorkeakoulus under uppbyggnad varande AVR (artificial reality / virtual reality)-center och ett Maritime 5G-projekt för ett testnät i Åbo för sjöfartens behov.

Auditeringsgruppens kommentar om benchlearning-projektet

På basis av Novias beskrivning verkade benchlearning-projektet väl genomtänkt med koppling till Novias strategiska fokusområde inom sjöfart. Projektet hade tydliga mål och genomfördes systematiskt. Benchlearningen kopplades på ett bra sätt till auditeringen genom att i projektet behandla vissa teman som ingår i auditeringens utvärderingsområden I och II. En möjlighet kunde ha varit att tydligare koppla benchlearningen till utvecklingsområden som Novia själv identifierat. Novia valde en partner för benchlearning som var ganska lik högskolan. Auditeringsgruppen håller med om att en internationell högskola eller ett företag som partner troligtvis hade gett flera nya idéer och impulser för verksamhetsutvecklingen. Emellertid finns det säkert många möjligheter för djupare högskolesamarbete i Åboregionen och specifikt inom sjöfartsbranschen.